

Instrumenten

De instrument som FolkUngar använder är fiol och gitalele. Här förklaras hur man kan hålla i instrumenten samt hur vi färgkodat och stämt dem för att den som aldrig har spelat förut ska kunna spela på en gång. Färgerna använder vi i den här bokens arrangemang istället för tonernas och ackordens namn.

Fiol:

FIOLEN ÄR STÄMD som vanligt, men har fått färger för respektive sträng. Använd förslagsvis små färgade klistermärken och fäst dem på greppbrädans kant. (G-strängen= grön, D-strängen =vit, A-strängen = blå, E-strängen = vit)

FIOLEN LÄGGER DU PÅ vänster axel. För att det ska bli mjukt kan du använda en liten skumgummikudde eller en disksvamp att lägga emellan axeln och fiolen. I de flesta av våra låtar används bara lösa strängar. Då kan du hålla vänster hand om fiolens kant som på bilden.

I NÅGRA AV LÅTARNA trycker man även ned fingrar på strängarna. Vi har då klistrat på remsor på fingrarnas plats. Man kan t.ex. använda eltejp i någon tydlig färg. Remsorna sätts rakt under alla fyra strängarna. På D-strängen sitter första remsan på tonen E, andra på tonen Fiss och tredje på tonen G. Samma avstånd gäller alltså på alla strängarna, men dubbelkolla att det blir rent.

FÖR ATT GÖRA DET LÄTT att hålla i stråken kan man rulla en strumpa eller en annan liten tygbit runt stråkens frosch och sedan hålla i den. Vi har använt rörisolering och gummiband. Gör handen till en ankna och låt ankan bita stråken, med lite tomrum kvar i ankans mun. Se bilden.

DU SPELAR GENOM att dra stråken fram och tillbaka mellan stallet (träbiten) och färgerna. I början kan det vara lite svårt att pricka bara en sträng, och det gör inget att du råkar komma åt de andra strängarna. Du märker snart hur hårt och snabbt du behöver dra för att det ska låta bra.

Gitalele:

GUIALELE ÄR ETT RELATIVT nytt instrument på marknaden som kan hittas eller beställas på de flesta musikaffärer. Den är något större än en ukulele och har sex strängar, precis som en gitarr. I affären är den stämd som en gitarr med capotasto på femte bandet, men vi har använt en stämning som gör att den klingar fint på en gång, ett öppet D-ackord bestående av enbart tonerna A och D. Perfekt för folkmusik och den som aldrig spelat förut. När gitalelen är stämd är det dags för färgkoderna, sätt små klistermärken eller måla med en färg som håller för mycket slitage.

PÅ GITARRHUVUDET=vit, andra band = gul, tredje band = svart, femte band = grön, sjunde band = blå, nionde band = rosa (Rosa används endast till låten "Var är du? Här är jag".)

MED DESSA FÄRGER kan man mycket enkelt byta ackord genom att trycka ned strängarna vid respektive färg. De två översta strängarna är viktigast, och det är vad mindre barn brukar nå och orka trycka ned. För små händer kan det vara enklast att använda tummen och trycka ned strängarna uppifrån.

HAR MAN STÖRRE HÄNDER och mer kraft kan man med fördel trycka ned alla strängarna. Använd gärna pekfingeret och låt långfingeret stödja. Får man ingen klang i strängarna trycker man för löst. Vissa låtar i boken är arrangerade så att man endast trycker ned den översta strängen vid olika färger, vilket gör att man spelar basgångar till ackordet D. Använd förslagsvis tummen eller håll underifrån utan att röra de andra strängarna.

GUIALELEN KAN LÄGGAS i knät med de tjockaste strängarna upp mot taket (är du vänsterhänt kan du vända på gitalelen och ha de tjockaste strängarna mot golvet). Känns det som om den vill ramla ned kan det hjälpa att lägga det ena benet över det andra som på bilden och klämma fast den med höger hand. Du spelar genom att dra fingrarna på strängarna ovanför ljudhålet.

